

J. Nyerere, un dels promotors de la Iniciativa per la Pau.

Arxiu

La pau d'Atenes

Mentrestant, els grans s'apleguen a Estocolm i Viena

Tres importants reunions internacionals, que assenyalen a bastament les contradiccions d'un món que busca la pau tot preparant-se per a la guerra, han tingut lloc la passada setmana a Estocolm, Viena i Atenes.

Per a un observador forani que no sabés res de l'actualitat semblaria que el món s'ha tornat boig. D'una banda, a Estocolm, en els inicis de la cinquena sessió de la Conferència sobre el Desarmament a Europa, els soviètics han proposat que s'estableixi la prohibició, dins i fora d'Europa, que les dues grans potències siguin les primeres a utilitzar l'arma

Ernest UDINA

nuclear. Es tracta d'una proposta ja formulada en altres ocasions, però que els països occidentals consideren com una mesura «jurídicament coercitiva», fruit de la simple propaganda pacifista de la URSS.

Els països occidentals pensen que, de moment, ja es faria prou a Estocolm si es decidís una institucionalització dels intercanvis d'informacions militars entre l'est i l'oest, per arribar, segons ha dit el delegat dels Estats Units, a «l'eliminació de la desconfiança engendrada per la ignorància».

En definitiva, continua a Estocolm, com a prolongació de la conferència de Madrid i abans a Bucarest

i Hèlsinki, amb un total de deu anys de converses, un tira-i-amolla absolutament ineficaç. La pregonada conferència de desarmament, filla dels acords d'Hèlsinki, és, més que una taula redona de diàleg, una altra plataforma perquè els dos grans continuïn exposant les seves postures contràries, tot esperant que els acords es realitzaran en una altra reunió.

A Viena s'inicià també la setmana passada la trenta-cinquena ronda de les converses sobre la reducció mútua i equilibrada de tropes convencionals de l'est i de l'oest a l'Europa central. És una conferència que supera estretament el rècord d'ineficàcia de l'anterior: fa onze anys que els Estats Units i la Unió Soviètica, acompanyats dels seus aliats, es reuneixen regularment en el formidable marc del Palau Imperial austríac, sense haver arribat a cap resultat concret. Es podria fer un extraordinari estudi sobre el complicat llenguatge utilitzat en aquelles converses de Viena, per dissimular com els dialogants s'esforcen sobretot a preparar la guerra. Tot plegat, amb l'obstacle fonamental que els països occidentals estan convençuts que la Unió Soviètica no vol reconèixer que té dos-cents mil soldats més dels que reconeix a l'Europa central.

A les esmentades inútils conferències d'Estocolm i Viena, que, comptant-ne els orígens, fa deu i onze anys que duren, s'acaba d'oposar la valenta *Iniciativa per a la Pau als Cinc Continents*, amb els caps d'estat de Mèxic, Tanzània, Argentina, i els primers ministres de Suècia, Índia i Grècia. Reunits a Atenes, aquestes sis personalitats, acompanyades d'altres, especial-

ment els primers ministres de diversos països, fins a un total de cinquanta, han realitzat una seriosa crida, no solament demanant a les dues superpotències la negociació, sinó també «la mobilització de tots els pobles contra el perill d'un holocaust nuclear». El greu problema és que no es tracta de la primera vegada que es realitza una crida d'aquest tipus, que normalment no solen avançar més que en un paper gruixut de bones intencions.

La celebració, però, d'aquestes reunions internacionals, i especialment la darrera d'Atenes, és una mostra més de l'esperança que hi ha en les noves converses de Ginebra que s'obriran el dotze de març. Aquestes trobades internacionals preparen, almenys, en un ambient de diàleg, els difícils acords de Ginebra. No hi ha possibilitats, a la curta, que els Estats Units i la URSS prenguin clares decisions, no ja de desarmament, sinó de control d'armes.

La pressió, però, dels altres països es fa irremissible, per evitar, si més no, la perduració de l'estat de quasi guerra freda que es vivia últimament. La insistència en la militarització de l'espai per part de Reagan i les invitacions als europeus perquè s'hi afegixin creen un marc difícil en l'inici de les properes negociacions. El dogmatisme soviètic en el mateix tipus de propostes i la seva inferioritat en l'espai, fan també inviable un acord proper. Però, almenys, aquest espectacle contradictori de desacord continu dels grans a Estocolm i a Viena, i d'acord dels petits a Atenes, fa de les negociacions anunciades a Ginebra una incògnita que la pressió internacional vol resoldre com més aviat millor.